

augusti 2008

PRESSMEDDELANDE från Riksförbundet Svensk Trädgård

Kungl. Patriotiska Sällskapets medaljer 2008

På riksförbundets Sommarmöte i Lappland 2-3 augusti 2008 delade Svensk Trädgård ut Kungl. Patriotiska Sällskapets medaljer för "förtjänster om trädgårdsodling".

2008 belönas Kerstin Ljungqvist för Örtagården i Dals-Rostock, Jan W Mascher, Örnsköldsvik, för arbetet med Ångermanlands Flora, och Åke Truedsson, Klagshamn, för inspiration och kunskap om grönsaksodlandets glädje och hemligheter.

Jan W Mascher kunde inte delta vid utdelningen, utan kommer att få sin utmärkelse senare i höst.

För information om utmärkelserna och pristagarna, se texterna som följer, eller kontakta Svensk Trädgårds förbundssekreterare Elisabeth Svalin Gunnarsson, tel 0705-33 33 57, elisabeth.gunnarsson@tradgard.org, eller Stella Westerlund, marknadsansvarig Svensk Trädgård, tel 0703-85 40 50, stella.westerlund@tradgard.org Se även www.tradgard.org

Kerstin Ljungqvist, Dals Rostock

Motivering:

"För ett idogt och hängivet arbete med att beskriva och förmedla kunskaper om svenska medicinalväxter i tal, bild och skrift samt för ett entusiastiskt arbete för trädgårdsturism genom bland annat anläggandet och återskapande av Dals-Rostocks örtagård och hälsobrunn. "

Kerstin Ljungqvist är verksam i Dals-Rostock vid foten av Kroppefjäll i Dalsland och har betytt mycket för det lilla samhället. Hon har varit en av de drivande krafterna vid anläggandet av *örtagården vid den gamla hälsobrunnen i Dals-Rostock*. Örtagården som anlades 1986 får ta emot besök av trädgårdsintresserade från hela landet. Den består av olika kvarter av medicinalväxter med beskrivning av deras användning. Under senare år har den utvidgats med en dammanläggning och en samling av mineraler från Dalsland.

Kerstin Ljungqvists mest framstående insats är hennes bok *Nyttans Växter*. Boken handlar både om Johannes Henriksson, som hon kallar svensk medicinalväxtodlings "grand old man", och om odlingen av medicinalväxter i Sverige från medeltiden till idag. Största delen är en växtbeskrivning med över tusen olika växter och deras användning inom medicinen. Hon har tagit de flesta av foton och även gjort illustrationerna.

Kerstin Ljungqvist har också verkat för trädgårdsturismen i Dals-Rostock. Under sommaren 2007 ansvarade hon för uppbyggnaden av ett Linnérum i hembygds museet samt anordnade botaniska vandringar i omgivningarna i Linnés anda. Hon var också en av de drivande bakom öppnandet av den gamla hälsobrunnen 2007. Det är nu möjligt att smaka det vatten som förr ansågs hälsosamt. Även i uppbyggnaden av Dals-Rostocks gamla stationshus i skala 1:2 har hon medverkat. Stationshuset med sin lilla trädgårdsanläggning drar också många turister till orten. Kerstin Ljungqvist verkar med sitt konstnärskap och engagemang för sin hembygd och arbetar för att sprida kunskap om våra växters användning förr och nu inom medicinen.

Jan W Mascher, Örnköldsvik

Motivering:

"För ett mångårigt ideellt arbete med att sammanställa historisk och finna ny kunskap inom främst botaniken samt för det generösa och oegennyttiga sätt han ställer sin kunskap till samhällets förfogande."

När Jan W Mascher i mitten av 1960-talet började som röntgenläkare i Örnköldsvik var han redan en mycket meriterad naturvetare. Alltsedan studietiden i Uppsala har han lagt ner ett stort antal ideella timmar på att finna och dokumentera växter, insekter eller fåglar. Hans tillvägagångssätt är vetenskapligt och hans förmåga att samspela med auktoriteter inom de olika fälten är stor.

Väl på plats i Örnköldsvik startade han det stora projektet Ångermanlands Flora, ett arbete som under åren blivit ett livsprojekt. Genom att botanisera, både i landskapet och i herbariesamlingar i hela Sverige, har han fångat upp historiens upptäckter, kvalitetssäkrat dem genom egna besök, samt kompletterat med en lång rad egna växtfynd. Som den renässansman han är har han sedan tillfört uppgifter kring både geologi och marklära. Han har åstadkommit ett praktverk som från första stund och lång tid framöver fungerar som uppslagsverk och inspirationskälla både för botaniskt intresserade och för tillståndsgivande myndigheter. Det leder till att vi alla får en större kunskap och förståelse för den natur vi lever i.

När man läser hans förord till floran och hans tack till dem som medverkat inser man vidden av hans nätverk; från auktoriteter inom universitets- och forskarvärld, via länsstyrelse och kommunala tjänstemän, till fältbiologer och "vanligt folk". Han kommunicerade med alla och han fick dem alla att bidra. Han har ställt all sin kunskap till samhällets förfogande genom att medverka ideellt på otaliga kvällsmöten med länsstyrelse, kommun och naturvård mm.

Idealitet, generositet, samhällsintresse och vetenskaplighet kännetecknar fortfarande Jan W Mascher i allt han gör.

Åke Truedsson, Klagshamn

"Åke Truedsson har med entusiasm och gediget kunnande under många år givit svenska trädgårdsodlare inspiration och kunskap om grönsaksodlandets glädje och hemligheter. Ingen har som han agerat ambassadör för det lustfyllda odlandet av tomater, grönsaker, frukt- och bär."

Den trädgårdsintresserade känner igen Åke Truedsson från tv-programmet "Gröna rum". Han har varit ordförande i Skånska trädgårdsföreningen i många år och är en passionerad hobbyodlare, en självlärd amatör som i många år spridit sina omfattande kunskaper i trädgårdssverige. Tomater är hans stora intresse, och han kan resa långt för att se och fotografera en sällsynt sort som han inte har i sin samling.

– Det finns ju så otroligt många spännande sorter, säger han entusiastiskt.

Åke är bondpojke och har odlat sedan långt före skolåldern. Det stora tomatintresset kom när han upptäckte att EU ville kräva registrering av tomatersorter och dessutom en rejäl summa pengar för varje registrering. Goda tomater borde inte kosta pengar, tyckte han och startade Tomatklubben www.tomatklubben.se. Där vill han sprida kunskaper om den spännande planta som tomaten är och ge alla chansen att odla goda och ovanliga sorter.

Åke Truedsson har funderat och experimenterat mycket runt odling av grönsaker, tomater, frukt och bär vilket också resulterat i en rad böcker (Odlar tomater, Frukt och bär, Grönsakslandet, Odlarglädje, I Grönsakslandet, Uterummet, hemmets gröna oas).

Han har tagit fram vita jordgubbar, jättelika vita vinbär, introducerat vitlöken i odlarsverige och nu senast den högavkastande blommande jordärtskockan.

Själv odlar han en villatomt på drygt 1300 kvm med ett trädgårdsland på drygt 500 kvm, och hans knep om hur vet hur varje millimeter ska utnyttjas för framgång har han entusiastiskt och enträget

spridit till odlare, bl a har hans goda odlarknep publicerats i Svensk Trädgårds tidning Hemträdgården till läsarnas stora glädje.

Han värnar också mycket om hälsoaspekten i odlingen och hur man genom konsumtion av goda och härliga hemodlade produkter mår mycket bättre.